EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.5.2020
COM(2020) 204 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om medlemsstaternes erfaringer med gennemførelse af nationale mål i deres nationale handlingsplaner og om fremskridt med hensyn til gennemførelsen af direktiv 2009/128/EF om bæredygtig anvendelse af pesticider

1. INDLEDNING

Den Europæiske Union har et af de strengeste systemer i verden for godkendelse og kontrol af anvendelsen af pesticider[1] – hvis ikke det strengeste. Direktiv 2009/128/EF[2] om bæredygtig anvendelse af pesticider (pesticiddirektivet), forordning (EF) nr. 1107/2009[3], forordning (EF) nr. 396/2005[4], forordning (EU) 2017/625 [5] og forordning (EF) nr. 1185/2009[6] fastsætter retsgrundlaget for sikker og bæredygtig anvendelse af pesticider i EU.

Formålet med denne ramme for pesticider er at minimere pesticiders indvirkning på menneskers sundhed og miljøet ved at mindske afhængigheden og fremme anvendelsen af lavrisikopesticider og ikkekemiske pesticider.

Pesticiddirektivet omhandler en række tiltag til at opnå bæredygtig anvendelse af pesticider ved at nedbringe risici og virkninger for menneskers sundhed og miljøet. Et af dets centrale elementer er gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere (IPM) og fremme af alternative metoder eller teknikker med henblik på at mindske afhængigheden af pesticider. Den nuværende og fremtidige fælles landbrugspolitik omfatter adskillige instrumenter, som støtter brugernes gennemførelse af IPM[7].

---

1 Udtrykket "pesticid" henviser i denne rapport til et plantebeskyttelsesmiddel som defineret i artikel 3, nr. 10), litra a), i direktiv 2009/128/EF.

2 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider (EUT L 309 af 24.11.2009, s. 71).

3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF (EUT L 309 af 24.11. 2009, s. 1).

4 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabilske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (EUT L 70 af 16.3.2005, s. 1).

5 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001, (EF) nr. 396/2005, (EF) nr. 1069/2009, (EF) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 og (EU) 2016/2031, Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 og (EF) nr. 1099/2009 samt Rådets direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF og 2008/120/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004, Rådets direktiv 89/608/EØF, 89/662/EØF, 90/425/EØF, 91/496/EØF, 96/23/EF, 96/93/EF og 97/78/EF og Rådets afgørelse 92/438/EØF (forordningen om offentlig kontrol) (EUT L 95 af 7.4.2017, s. 1).

6 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1185/2009 af 25. november 2009 om statistik over pesticider (EUT L 324 af 10.12.2009, s. 1).

7 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond.
Forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
Forordning (EU) nr. 1306/2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik.

Pesticiddirektivet er generelt baseret på foranstaltninger, der skal gennemføres på medlemsstatsniveau, på grund af de store forskelle mellem EU-medlemsstaternes landbrug. Det kræver, at medlemsstaterne udarbejder nationale handlingsplaner, der fastlægger deres kvantitative mål, målsætninger, foranstaltninger og frister. Den fuldstændige gennemførelse af pesticiddirektivet vil mindske risiciene for menneskers sundhed og miljøet og nedbringe afhængigheden af pesticider.

I henhold til pesticiddirektivets artikel 4, stk. 3, skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om de erfaringer, som medlemsstaterne har indhøstet vedrørende gennemførelse af de nationale mål, der er fastsat i deres nationale handlingsplaner, med henblik på at opfylde direktivets målsætninger. I henhold til pesticiddirektivets artikel 16 skal Kommissionen desuden med jævne mellemrum forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en statusrapport om gennemførelsen af direktivet. Disse rapporteringskrav opfyldes med denne rapport.

Der er en voksende bevidsthed i samfundet om bæredygtigheden af fødevareproduktionen, hvoraf bæredygtig anvendelse af pesticider er et vigtigt element, som også er afspejlet i FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling[8] og Europa-Kommissionens oplæg om et mere bæredygtigt Europa inden 2030[9]. Denne bevidsthed kom til udtryk i et europæisk borgerinitiativ i 2017[10], som opfordrede Kommissionen til bl.a. at fastsætte obligatoriske EU-reduktionsmål for anvendelsen af pesticider. I sit svar på det europæiske borgerinitiativ[11] forpligtede Kommissionen sig til at bruge denne rapport til at evaluere, om der er gjort tilstrækkelige fremskridt med hensyn til at nedbringe de risici, der er forbundet med pesticider. Hvis der ikke var gjort tilstrækkelige fremskridt, forpligtede Kommissionen sig til at overveje at fastsætte et EU-dækkende bindende mål for nedbringelse af de risici, som anvendelsen af pesticider indebærer.

Revisionsretten har desuden for nylig offentliggjort særberetningen "Bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler"[12], hvori den vurderer, om Kommissionens og medlemsstaternes foranstaltninger har ført til en mindskelse af de risici, der er forbundet med anvendelsen af pesticider, og om den relevante lovgivning gav effektive incitamenter til at mindske afhængigheden af pesticider. I beretningen gives der en række henstillinger til Kommissionen, herunder at IPM-principperne bør konverteres til praktiske kriterier, og at både statistikkerne over pesticider og harmoniserede indikatorer bør forbedres.

COM(2018) 392 Forslag til forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik.

8 Findes på: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

9 Findes på: https://ec.europa.eu/commission/files/reflection-paper-towards-sustainable-europe_en.

10 Findes på: https://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002.

11 Findes på: https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2017/EN/C-2017-8414-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF.

12 Findes på: https://www.eca.europa.eu/Lists/EFADocuments/SR20_05/SR_Pesticides_EN.pdf.

Der er en betydelig nedgang i biodiversiteten i landbrugsøkosystemerne, som afspejles i et fald i antallet af markfugle og tab af insektbestande i dele af EU. Blandt andre faktorer er brugen af pesticider blevet identificeret som en vigtig drivkraft for denne udvikling.

Kommissionen behandler samfundets bekymringer over bæredygtighed i den europæiske grønne pagt[13] og navnlig i dens "fra jord til bord-strategi" og biodiversitetsstrategi. Disse initiativer vil fremme sunde økosystemer og biodiversitet, mere bæredygtige fødevareproduktionssystemer og sundere kost, samtidig med at landbrugerne sikres et bæredygtigt eksistensgrundlag, og forbrugerne sikres adgang til fødevarer af høj kvalitet. Det anerkendes, at der vil være behov for innovative teknikker for at opfylde disse ambitioner.

Denne rapport er baseret på følgende informationskilder:

- de 15 reviderede nationale handlingsplaner, som er indgivet til Kommissionen, og som foreligger på engelsk pr. 31. marts 2019[14]
- svarene på en skrivelse fra Kommissionen til hver medlemsstat i oktober 2017 vedrørende de specifikke svagheder i deres oprindelige nationale handlingsplaner
- Kommissionens revisioner i fire medlemsstater i 2018[15] og i syv medlemsstater i 2019[16] med det formål at undersøge de generelle fremskridt med gennemførelsen af pesticiddirektivet,
- svarene på en skrivelse fra Kommissionen til fire medlemsstater[17] i oktober 018 vedrørende de specifikke svagheder i deres oprindelige nationale handlingsplaner
- 24 medlemsstaters svar[18] på Kommissionens undersøgelse i december 2018 vedrørende deres oprindelige nationale handlingsplaner
- oplysninger indgivet af medlemsstaterne på møder i arbejdsgruppen om pesticiddirektivet tilrettelagt af Kommissionen
- resultaterne af et indeks til overvågning af overholdelse, som Kommissionen har udviklet for at kunne kvantificere medlemsstaternes fremskridt med gennemførelsen af hver artikel i pesticiddirektivet (bilag I). Med indekset til overvågning af overholdelse kan overholdelsesgraden for hver artikel i pesticiddirektivet måles på EU-plan baseret på ovennævnte informationskilder og direkte kommunikation med medlemsstaterne.

På Kommissionens særlige portal om bæredygtig anvendelse af pesticider findes alle nationale handlingsplaner (både oprindelige og reviderede)

[13] COM(2019) 640 final "Den europæiske grønne pagt".

[14] Østrig, Belgien, Tjekkiet, Cypern, Danmark, Finland, Frankrig, Irland, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Slovenien og Spanien.

[15] Bulgarien, Frankrig, Ungarn og Spanien.

[16] Østrig, Cypern, Grækenland, Irland, Litauen, Portugal og Rumænien.

[17] Cypern, Luxembourg, Malta og Rumænien.

[18] Østrig, Bulgarien, Kroatien, Tjekkiet, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Tyskland, Ungarn, Irland, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Sverige og Det Forenede Kongerige.

(https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides/nap_en). Alle revisionsrapporter findes på http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/.

2. NATIONALE HANDLINGSPLANER

I henhold pesticiddirektivets artikel 4 skulle medlemsstaterne senest den 26. november 2012 meddele Kommissionen og de andre medlemsstater deres nationale handlingsplaner. Disse nationale handlingsplaner skulle have fastsat kvantitative mål, målsætninger, foranstaltninger og frister for mindskelse af risici for og virkninger på menneskers sundhed og miljøet i forbindelse med anvendelse af pesticider. Medlemsstaterne skulle også revidere deres nationale handlingsplaner mindst hvert femte år.

Mere end to tredjedele af medlemsstaterne har ikke afsluttet revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplan inden for den fastsatte frist på fem år.

Otte medlemsstater afsluttede revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplan inden for fristen på fem år[19]. Syv medlemsstater vedtog nye nationale handlingsplaner efter denne revision, mens Tyskland ikke foretog væsentlige ændringer, da man fandt, at der var tilstrækkelig fleksibilitet i den oprindelige nationale handlingsplan. På tidspunktet for offentliggørelsen af denne rapport havde yderligere 13 medlemsstater[20] afsluttet revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplan, men ikke inden for fristen på fem år. De sidste syv medlemsstater havde ikke afsluttet revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplan.

Kun et lille mindretal af medlemsstaterne gav konkrete eksempler på nyttige mål og indikatorer baseret på revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplan.

Tre medlemsstater[21] udpegede nyttige mål baseret på en revision af deres oprindelige nationale handlingsplan. Tyskland fastsatte et mål om en reduktion på 30 % af den potentielle risiko for miljøet inden 2023 sammenlignet med en basislinje for 1996-2005. Danmark fastsatte mål om en reduktion på 40 % i pesticidbelastningsindikator (PBI)[22] og en reduktion på 40 % af belastningen fra særligt problematiske stoffer inden udgangen af 2015 sammenlignet med 2011. Endelig fastsatte Frankrig et mål om en reduktion på 25 % i anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler inden 2020 og reduktion på 50 % i anvendelsen inden 2025 sammenlignet med 2015.

[19] Østrig, Belgien, Danmark, Frankrig, Tyskland, Litauen, Luxembourg og Spanien.
[20] Cypern, Tjekkiet, Estland, Finland, Ungarn, Irland, Letland, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien og Sverige.
[21] Danmark, Frankrig og Tyskland.
[22] I den danske nationale handlingsplan defineres PBI som en indikator for den potentielle belastning af sundhed og miljø baseret på pesticiders miljømæssige og sundhedsmæssige egenskaber og baseret på salgsdata.

Nogle medlemsstater betegnede i deres oprindelige nationale handlingsplan mål vedrørende uddannelse af operatører og testning og test af pesticidudbringningsudstyr (herefter benævnt "overholdelsesbaserede mål") som nyttige. Selv om der er tale om retlige krav, bidrog fastsættelsen af et mål i den nationale handlingsplan efter deres opfattelse til at styrke betydningen af overholdelsen af pesticiddirektivet på disse områder.

Tre medlemsstater[23] udpegede nyttige indikatorer for risikonedsættelse baseret på revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplaner. Disse var risikoindikatoren SYNOPS[24] i Tyskland, PBI i Danmark og risikoindekset for sundhed og miljø i Sverige[25]. Andre medlemsstater fremhævede andre foranstaltninger end indikatorer, som de anså for at være nyttige. Disse omfattede antallet af dosisenheder (NODU)[26], restkoncentrationer af aktivstoffer i fødevarer, fund af aktivstoffer i vand, antal uddannede personer og markedsførte mængder af plantebeskyttelsesmidler.

De fleste medlemsstater har ikke taget fat om de svagheder, som Kommissionen påpegede i de oprindelige nationale handlingsplaner, i deres reviderede nationale handlingsplaner, og det bevirker, at de fleste reviderede nationale handlingsplaner ikke er ambitiøse nok og ikke fastsætter resultatorienterede mål på højt niveau med det formål at nedsætte risiciene ved og afhængigheden af plantebeskyttelsesmidler.

Af de 15 reviderede nationale handlingsplaner, som blev meddelt Kommissionen inden den 31. marts 2019, havde de 13[27] fokus på at mindske risikoen, mens Frankrig og Luxembourg fokuserede på generel begrænsning af anvendelsen som et middel til at mindske risikoen.

Kun tre medlemsstater[28] fastsatte klart definerede, resultatorienterede mål på højt niveau i henhold til pesticiddirektivets artikel 4, stk. 1. Danmark fastsatte et mål på 1,96 for PBI og fastholdt dermed det mål, der var fastsat i den oprindelige nationale handlingsplan. Frankrig fastsatte et mål om at reducere anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler med 25 % inden 2020 og med 50 % inden 2025 uden negative konsekvenser for landbrugets indtjening. Endelig fastsatte Luxembourg et mål på højt niveau om at reducere anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler med 50 % inden 2030.

[23] Danmark, Tyskland og Sverige.

[24] Risikoindikatoren SYNOPS er en model, der bruges til at vurdere plantebeskyttelsesmidlers potentielle risiko i miljøet https://www.nap-pflanzenschutz.de/en/practice/assessment-of-pesticide-use/risk-analysis-synops/.

[25] Indikatoren er beskrevet i den svenske nationale handlingsplan, der findes på: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_sup_nap_swe_en.pdf.

[26] NODU beregnes på grundlag af salgsdata og svarer til det gennemsnitlige antal behandlinger, der anvendes årligt på alle afgrøder på nationalt plan i Frankrig (https://agriculture.gouv.fr/quest-ce-que-le-nodu).

[27] Østrig, Belgien, Tjekkiet, Cypern, Danmark, Finland, Irland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Slovenien og Spanien.

[28] Danmark, Frankrig og Luxembourg

Andre medlemsstater har fastsat handlingsbaserede eller overholdelsesbaserede mål. Polen har fastsat en indikator[29] baseret på overholdelsen af specifikke aspekter af forordning (EF) nr. 1107/2009, f.eks. anvendelse af godkendte plantebeskyttelsesmidler, og pesticiddirektivet, f.eks. overholdelse af kravet om, at professionelle brugere skal være uddannede, og har fastsat et mål på højt niveau baseret på denne indikators output. Spanien og Belgien har begge fastsat klare mål, men de er alle sektorspecifikke og vedrører foranstaltninger, f.eks. antal oplysningskampagner/år eller antal mønsterbrug, der skal etableres, snarere end kvantificerbare virkninger, f.eks. antal professionelle brugere, der gennemfører integreret bekæmpelse af skadegørere. Slovenien og Finland har begge fastsat mål, der er eksisterende retlige krav, f.eks. at alle relevante operatører skal være uddannede, og at der ikke må findes udløbne plantebeskyttelsesmidler under inspektionerne.

Den nationale handlingsplans overordnede målsætning bør være at udvise et rimeligt ambitionsniveau, men de fleste reviderede nationale handlingsplaner er ikke tilstrækkeligt ambitiøse. Dette illustreres af Cyperns handlingsplan, som fastsætter et mål om at reducere overtrædelserne af maksimalgrænseværdierne til 3 % for fødevarer produceret i Cypern, og Spanien, en medlemsstat med næsten en million landbrug[30], som fastsætter et mål om, at mindst to pilotlandbrug skal fremme integreret bekæmpelse af skadegørere.

I kun halvdelen af de reviderede nationale handlingsplaner udpeges prioriterede emner eller god praksis, og særligt problematiske aktivstoffer udpeges kun i én handlingsplan.

I henhold til pesticiddirektivets artikel 15, stk. 2, litra c), skal medlemsstaterne indkredse prioriterede emner eller god praksis i deres nationale handlingsplaner. Eksempler på prioriterede emner omfatter aktivstoffer, afgrøder, regioner og praksis, der kræver særlig opmærksomhed. Fem medlemsstater[31] har udpeget prioriterede aktivstoffer i deres reviderede nationale handlingsplaner. Et antal medlemsstater, herunder Frankrig, Spanien og Polen, udpegede mindre afgrøder og udvidelse af rækken af teknikker til bekæmpelse af skadegørere på disse afgrøder som et prioriteret område. Endelig udpeges prioriterede regioner eller god praksis ikke udtrykkeligt i nogen af de reviderede nationale handlingsplaner.

Nationale handlingsplaner skal i henhold til pesticiddirektivets artikel 4, stk. 1, omfatte indikatorer for overvågning af anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder særligt problematiske aktivstoffer. Frankrig er den eneste medlemsstat, hvis nationale handlingsplan omhandler overvågning af anvendelsen af særligt problematiske aktivstoffer. Frankrig overvåger de mænger aktivstoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionstoksiske, som sælges hvert år.

[29] Findes på: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_sup_nap_pol-rev-2018_en.pdf.
[30] Findes på: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ef_m_farmleg&lang=en.
[31] Belgien, Danmark, Frankrig, Luxembourg og Slovenien.

God praksis er ikke formelt udpeget i henhold til pesticiddirektivets artikel 15, stk. 2, litra c), i nogen revideret national handlingsplan, men alle nationale handlingsplaner indeholder forskellige foranstaltninger, der kan anses for god praksis. Kommissionen konstaterede i forbindelse med revisionen adskillige eksempler på medlemsstater, der gik videre end minimumskravene i pesticiddirektivet. Disse omfattede følgende:

- Danmark, Luxembourg og Irland kræver alle, at en uddannet og certificeret person er til stede og kan give vejledning, når plantebeskyttelsesmidler sælges til ikkeprofessionelle brugere, mens Frankrig har forbudt selvbetjeningssalg af plantebeskyttelsesmidler til ikkeprofessionelle brugere.
- Belgien planlægger at forbyde salg af alle kemiske plantebeskyttelsesmidler til ikkeprofessionelle brugere, bortset fra basis- og lavrisikostoffer, og at forbyde reklame for plantebeskyttelsesmidler til ikkeprofessionelle brugere.
- Tjekkiet planlægger at indføre obligatorisk webbaseret registrering af alle tilfælde af professionel anvendelse af plantebeskyttelsesmidler inden 2022 med henblik på at bidrage til en mere målrettet overvågning.
- Spanien planlægger at udvikle en IT-applikation, som gør det muligt at registrere alle transaktioner vedrørende plantebeskyttelsesmidler elektronisk, og fastsætter et mål om, at mindst 50 % af distributørerne skal anvende dette system i perioden for den nationale handlingsplan
- Spanien kræver hyppigere test af pesticidudbringningsudstyr, der tilhører entreprenører, da dette udstyr sandsynligvis vil blive brugt oftere og over et større område
- Slovenien kræver obligatorisk registrering af alt nyt pesticidudbringningsudstyr, således at eventuelle mangler afhjælpes straks og ikke først opdages ved den første obligatoriske inspektion fem år senere.
- Belgien fastsætter et mål om, at alt pesticidudbringningsudstyr skal have lavdriftdyser inden for perioden for den nationale handlingsplan.
- Irland har et integreret system af offentligt finansieret landbrugsuddannelse, -forskning og -udvidelse, som hjælper med at sikre, at landbruget har ajourførte og relevante oplysninger om integreret bekæmpelse af skadegørere.
- Danmark planlægger at etablere et partnerskab for sprøjte- og præcisionsteknologi med henblik på at fremme udbredelsen af værktøjer som f.eks. GPS-systemer og droner og giver dermed et godt eksempel på samarbejde med forskellige interessenter for at opfylde pesticiddirektivets målsætninger.

3. HARMONISEREDE RISIKOINDIKATORER

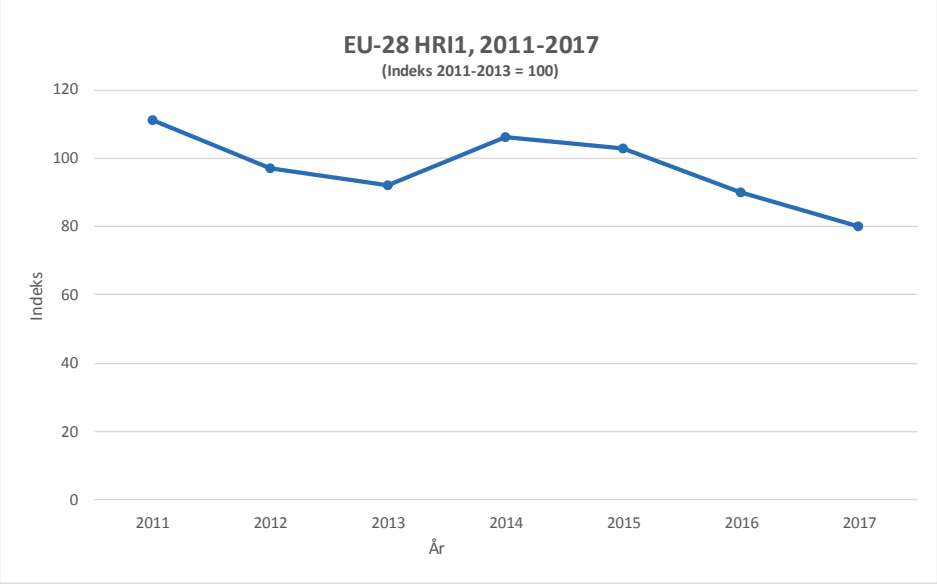
Kommissionen har udviklet to harmoniserede risikoindikatorer, som viser, at der – selv om

risikoen i forbindelse med salget af plantebeskyttelsesmidler er blevet mindsket – også er sket en betydelig stigning i indikatoren for nødgodkendelser siden pesticiddirektivets ikrafttræden.

I overensstemmelse med de forpligtelser, der er fastsat i pesticiddirektivets artikel 15, stk. 1, blev der indført harmoniserede risikoindikatorer i henhold til Kommissionens direktiv 2019/782[32]. Dette var også i overensstemmelse med det tilsagn, der blev givet som svar på det europæiske borgerinitiativ "Indfør et forbud mod glyphosat, og beskyt mennesker og miljø mod giftige pesticider". Disse indikatorer sætter Kommissionen i stand til at kvantificere de generelle fremskridt med at mindske de risici, der er forbundet med plantebeskyttelsesmidler, i henhold til pesticiddirektivet.

Den første harmoniserede risikoindikator er baseret på de mængder plantebeskyttelsesmidler, der markedsføres (sælges) i hver medlemsstat, mens den anden er baseret på antallet af nødgodkendelser, der indrømmes i henhold til artikel 53 i forordning (EF) nr. 1107/2009 af hver medlemsstat. Begge indikatorer omfatter en vægtning, der har til formål at afspejle de iboende farlige egenskaber ved aktivstofferne deri. Det er hensigtsmæssigt at anvende en treårig basislinje ved beregningen af disse indikatorer, da mængden og karakteren af de anvendte plantebeskyttelsesmidler varierer fra år til år som følge af variationer i omfanget og alvoren af udbrud af skadegørere.

Figur 1. Udvikling af den harmoniserede risikoindikator 1 (HRI 1) med en basislinje på 100 baseret på gennemsnittet for 2011, 2012 og 2013.

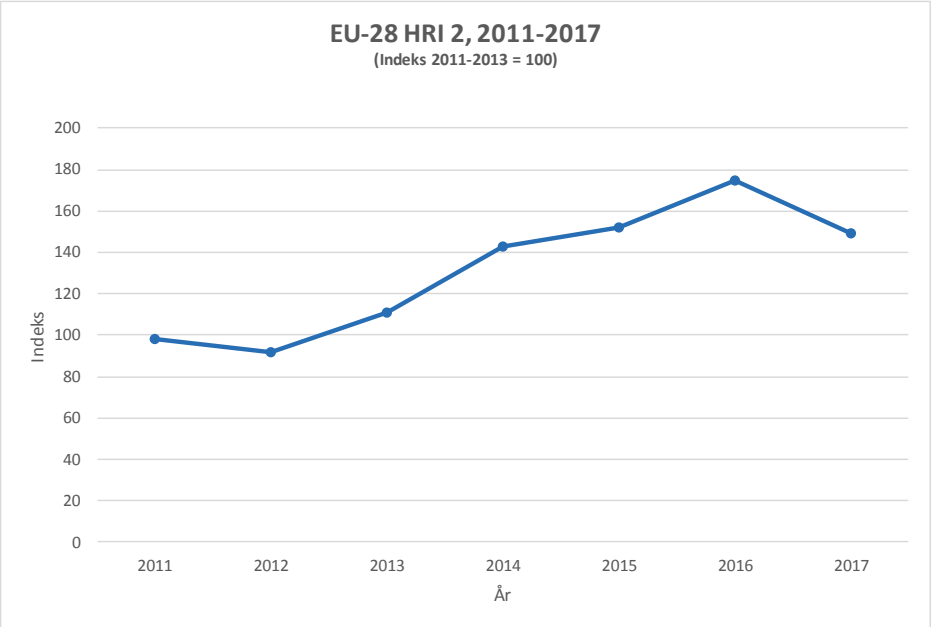
Kilde: Europa-Kommissionen

[32] Kommissionens direktiv (EU) 2019/782 af 15. maj 2019 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF for så vidt angår fastsættelse af harmoniserede risikoindikatorer C/2019/3580 (EUT L 127 af 16.5.2019, s. 4).

Harmoniseret risikoindikator 1 viser en reduktion af risikoen på 20 % fra basislinjeperioden til 2017, selv om mængden af markedsførte plantebeskyttelsesmidler var relativt konstant i løbet af denne periode[33]. Dette viser, at der er sket et skift i retning mod en mere udbredt anvendelse af mindre farlige stoffer. Der er imidlertid mulighed for en yderligere reduktion af risikoen og anvendelsen gennem forbedret gennemførelse af pesticiddirektivet og øget anvendelse af integreret bekæmpelse af skadegørere, herunder en mere udbredt anvendelse af ikkekemiske teknikker til bekæmpelse af skadegørere.

[33] Findes på: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=aei_fm_salpest09&lang=en.

Figur 2. Udvikling af den harmoniserede risikoindikator 2 (HRI 2) med en basislinje på 100 baseret på gennemsnittet for 2011, 2012 og 2013.

Kilde: Europa-Kommissionen

Harmoniseret risikoindikator 2 viser en stigning på 50 % fra basislinjeperioden til 2017. Denne indikator er baseret på antallet af nødgodkendelser vægtet efter de iboende farlige egenskaber ved aktivstofferne i plantebeskyttelsesmidlerne. Omfanget af de individuelle nødgodkendelser (og dermed de anvendte mængder plantebeskyttelsesmidler) varierer f.eks. betydeligt fra få hektar for afgrøder af mindre betydning til udbredt anvendelse for markafgrøder, der dyrkes i stor udstrækning. Da mængderne af anvendte plantebeskyttelsesmidler eller relaterede oplysninger ikke blev registreret på samme måde af alle de medlemsstater, som indrømmede disse nødgodkendelser i perioden 2011-2017, var det ikke muligt at fastsætte en mere avanceret indikator.

Disse godkendelser blev indrømmet af mange forskellige grunde, herunder nye plantesundhedsproblemer og anvendelser af mindre betydning som defineret i artikel 3, nr. 26), i forordning (EF) nr. 1107/2009. I nogle tilfælde kan de være en vigtig del af EU's strategi for bekæmpelse af spredningen af nye skadegørere, da medlemsstaterne kan indrømme disse godkendelser relativt hurtigt efter opdagelsen af skadegøreren. Den betydelige stigning i antallet af disse godkendelser kan imidlertid tilskrives medlemsstaternes mangelfulde gennemførelse af både pesticiddirektivet og forordning (EF) nr. 1107/2009 af de grunde, der forklares i det følgende.

Udviklingen i harmoniseret risikoindikator 2 viser, at alternative teknikker til forebyggelse af udbrud af skadegørere, som kan mindske afhængigheden af plantebeskyttelsesmidler, endnu ikke findes eller ikke anvendes i tilstrækkelig grad. Den fremhæver også behovet for, at medlemsstaterne opfylder deres retlige forpligtelser i henhold til forordning (EF) nr. 1107/2009 med hensyn til overholdelsen af tidsfristerne for afgørelser om godkendelse af

plantebeskyttelsesmidler og med hensyn til fuld udnyttelse af muligheden for anvendelser af mindre betydning som omhandlet i forordningens artikel 51 (udvidelse af godkendelser til anvendelser af mindre betydning). Dette ville hjælpe med at udvide rækken af almindeligt godkendte plantebeskyttelsesmidler, der er tilgængelige for avlerne, som det bemærkes Refit-evalueringen af EU's lovgivning om plantebeskyttelsesmidler og pesticidrester (forordning (EF) nr. 1107/2009 og forordning (EF) nr. 396/2005)[34].

Medlemsstaterne skal beregne både harmoniseret risikoindikator 1 og 2, kortlægge tendenserne i anvendelsen af visse aktivstoffer og indkredse prioriterede emner såsom aktivstoffer, afgrøder, regioner og praksis, der kræver særlig opmærksomhed, eller god praksis. De skal også meddele Kommissionen og de andre medlemsstater resultaterne af disse vurderinger og stille disse oplysninger til rådighed for offentligheden. Til dato har 20 medlemsstater beregnet og offentliggjort de harmoniserede risikoindikatorer 1 og 2, men kun få medlemsstater har kortlagt tendenserne i anvendelsen af visse aktivstoffer, prioriterede emner eller god praksis[35].

Begge de harmoniserede risikoindikatorer 1 og 2 er indikatorer på højt niveau, og medlemsstaterne kan i overensstemmelse med pesticiddirektivets artikel 15 fortsat anvende allerede eksisterende nationale indikatorer eller vedtage andre passende indikatorer som supplement til de harmoniserede indikatorer for bedre af afspejle udviklingen i de risici, der er relevante for deres område.

Endelig har Kommissionen forpligtet sig til at samarbejde med medlemsstaterne om udviklingen af yderligere harmoniserede risikoindikatorer under hensyntagen til nye datakilder for bedre at kunne måle udviklingen i de risici, der er forbundet med anvendelsen og afhængigheden af plantebeskyttelsesmidler. Kommissionen har navnlig konstateret et behov for at udvikle et alternativ til harmoniseret risikoindikator 2, som mere nøjagtigt kan afspejle de risici, der er forbundet med nødgodkendelser, som den højeste prioritet på dette område. Dette indebærer udviklingen af en ny indikator baseret på antallet af disse godkendelser, omfanget af anvendelsen som følge af de individuelle godkendelser (f.eks. antallet af behandlede hektar) og de anvendte plantebeskyttelsesmidlers egenskaber, som derefter bedre kan afspejle de risici, der er forbundet med nødgodkendelser.

En mere detaljeret analyse af de harmoniserede risikoindikatorer findes på https://ec.europa.eu/food/plant/pesticider/sustainable_use_pesticides/harmonised-risk-indicators_en.

[34] Findes på https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/refit_en.

[35] De relevante oplysninger for hver medlemsstat findes på https://ec.europa.eu/food/plant/pesticider/sustainable_use_pesticides/harmonised-risk-indicators/trends-hri-ms_en.

4. GENEREL GENNEMFØRELSE AF DIREKTIVET

På trods af de generelle forsinkelser i revisionen af de nationale handlingsplaner og manglen på resultatorienterede mål på højt niveau i de fleste af de reviderede nationale handlingsplaner har medlemsstaterne i de sidste to år gjort fremskridt med gennemførelsen af pesticiddirektivet. I de tilfælde, hvor fremskridtene ikke har været tilfredsstillende, undersøger Kommissionen i øjeblikket forskellige tiltag, herunder traktatbrudsprocedurer.

I Kommissionens rapport fra 2017[36] anerkendes det store fremskridt, der er opnået, men det konkluderes samtidig, at medlemsstaterne skal gøre mere for at gennemføre pesticiddirektivet og opnå de tilsigtede miljø- og sundhedsmæssige forbedringer. I rapporten udpeges inspektion af pesticidudbringningsudstyr, oplysninger om akut pesticidforgiftning og vurdering af IPM som specifikke områder, hvor forbedringer er påkrævet.

Kommissionen konkluderer, at medlemsstaterne skal revidere og forbedre kvaliteten af deres nationale handlingsplaner ved at sætte specifikke og målbare mål og indikatorer for en langsigtet strategi for reduktion af risici og virkninger fra pesticidanvendelse. Disse forbedringer vil da give medlemsstaterne mulighed for løbende at overvåge gennemførelsen af pesticiddirektivet og tilpasse strategien efter behov.

Kommissionen har benyttet en flerstrenget tilgang for at afhjælpe disse svagheder i medlemsstaternes gennemførelse. Kommissionen sendte individuelle skrivelser til alle medlemsstaterne i oktober 2017 baseret på en detaljeret gennemgang af deres oprindelige nationale handlingsplaner og med en oversigt over deres specifikke svagheder. Medlemsstaterne blev indtrængende opfordret til at overveje disse problemer i en eventuel revision af deres nationale handlingsplaner.

På grundlag af svarene på disse skrivelser gennemførte Kommissionen en række målrettede revisioner for at vurdere gennemførelsen af pesticiddirektivet i 11 medlemsstater og sendte desuden en skrivelse til fire medlemsstater med henblik på at afklare visse aspekter af gennemførelsen af pesticiddirektivet.

Endelig udviklede Kommissionen et indeks til overvågning af overholdelse, der bruges til at opsummere medlemsstaternes fremskridt med gennemførelsen af hver enkelt artikel i pesticiddirektivet. Ifølge dette indeks er der sket en forbedring på 10 % i den generelle gennemførelse af pesticiddirektivet i perioden 2017-2019, som det også fremgår af bilaget.

[36] Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om medlemsstaternes nationale handlingsplaner og om status for gennemførelsen af direktiv 2009/128/EF om bæredygtig brug af pesticider (COM(2017) 587 final), findes på: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_sup_report-overview_da.pdf.

På grundlag af svarene på disse to serier af skrivelser, resultaterne af revisionerne og de fremskridt, som indikatoren viser, bemærker Kommissionen, at der siden 2017 er gjort yderligere fremskridt med gennemførelsen af pesticiddirektivet. Det overfladeareal, hvor der foretages flysprøjtning, bliver f.eks. stadig mindre, de fleste medlemsstater har indført omfattende systemer til uddannelse og certificering af operatører og test af pesticidudbringningsudstyr, og de har fastsat foranstaltninger til beskyttelse af vandmiljøet og til at sikre, at pesticider oplagres og håndteres sikkert.

Der er dog fortsat specifikke svagheder i gennemførelsen af visse aspekter af pesticiddirektivet i nogle medlemsstater. De største svagheder vedrører forsinkelser i revisionen af de nationale handlingsplaner, forsinkelser i test af pesticidudbringningsudstyr og mangler i medlemsstaternes kontrol i forbindelse med vurderingen af gennemførelsen af pesticiddirektivet, f.eks. vedrørende integreret bekæmpelse af skadegørere. I de tilfælde, hvor fremskridtene ikke har været tilfredsstillende, undersøger Kommissionen i øjeblikket forskellige tiltag, herunder traktatbrudsprocedurer.

4.1 INTEGRERET BEKÆMPELSE AF SKADEGØRERE

Vurderingen af medlemsstaternes gennemførelse af IPM er fortsat den mest udbredte svaghed i anvendelsen af pesticiddirektivet.

I henhold til pesticiddirektivets artikel 3, nr. 6), forstås ved "integreret bekæmpelse af skadegørere" "nøje gennemgang af alle til rådighed stående plantebeskyttelsesmetoder og integreret iværksættelse på dette grundlag af passende foranstaltninger, der bidrager til at hindre skadegørere i at udvikle sig og som holder brugen af plantebeskyttelsesmidler og andre interventionsmidler på et økonomisk og økologisk forsvarligt niveau, samtidig med at de reducerer eller minimerer risikoen for menneskers sundhed og miljøet". Kommissionen anser integreret bekæmpelse af skadegørere for en af hjørnestenene i pesticiddirektivet og er af den opfattelse, at fuld gennemførelse heraf er nødvendig for at mindske afhængigheden af pesticidanvendelse.

De otte generelle principper for integreret bekæmpelse af skadegørere er anført i pesticiddirektivets bilag III. Direktivet definerer imidlertid ikke, hvordan disse principper skal anvendes i praksis, men overlader deres definition til medlemsstaterne. I overensstemmelse med nærhedsprincippet skal disse kriterier fastlægges på nationalt eller endda subnationalt niveau som følge af diversiteten af landbruget mellem og inden for medlemsstaterne med hensyn til klima, afgrøder og dyrkningsteknikker. Medlemsstaterne har imidlertid ikke konverteret de generelle IPM-principper til præskriptive og vurderbare kriterier, der skal anvendes af brugerne. De kompetente myndigheder har derfor ikke præskriptive og vurderbare kriterier, som de kan bruge til at afgøre, om IPM-principperne overholdes, og der er derfor kun begrænset dokumentation for, at disse principper anvendes systematisk.

I henhold til den nuværende og forslaget til den kommende lovgivning om landbrugspolitikken skal medlemsstaterne indføre en ordning til rådgivning af støttemodtagere om arealforvaltning og bedriftsforvaltning, herunder navnlig kravet omhandlet i pesticiddirektivets artikel 14 om integreret bekæmpelse af skadegørere. Under denne ordning kan støttemodtagerne og landbrugerne på et frivilligt grundlag få adgang til rådgivning om god landbrugspraksis, herunder integreret bekæmpelse af skadegørere.

Alle medlemsstater træffer foranstaltninger for at fremme integreret bekæmpelse af skadegørere, men omfanget af offentligt finansieret forskning i anvendt landbrug varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Der er i mange medlemsstater også dårlige strukturer mellem forskere og landbrugere til at fremme den praktiske rådgivning, som landbrugerne har behov for.

For at afhjælpe svaghederne i vurderingen af integreret bekæmpelse af skadegørere som fremhævet i Kommissionens rapport fra 2017 organiserede Kommissionen en række BTSF-kurser og en endagsworkshop om integreret bekæmpelse af skadegørere med henblik på at give medlemsstaterne en ramme for deres fastsættelse af præskriptive og vurderbare kriterier, der kan bruges til at vurdere gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere.

På trods af mange gode eksempler på forskning i og fremme af integreret bekæmpelse af skadegørere fra medlemsstaternes side er vurderingen af gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere stadig den mest udbredte svaghed i anvendelsen af pesticiddirektivet. Medlemsstaterne har følgelig ikke anvendt det betydelige potentiale for øget anvendelse af integreret bekæmpelse af skadegørere, herunder mere udbredt anvendelse af ikkekemiske metoder til bekæmpelse af skadegørere.

5. KOMMISSIONENS FORANSTALTNINGER TIL STØTTE FOR GENNEMFØRELSEN AF DIREKTIVET

Dette afsnit omhandler en række foranstaltninger, som Kommissionen har iværksat for at støtte gennemførelsen af direktivet, herunder som svar på anmodninger fra Parlamentet.

Ministrene anerkendte betydningen af, at målene i pesticiddirektivet nås, og at der sættes skub i gennemførelsen af IPM-principperne, efter fremlæggelsen af Kommissionens rapport fra 2017 på mødet i Rådet for Landbrug og Fiskeri den 6. november 2017[37]. De udpegede plantebeskyttelsesmidler med lav risiko, systemer til overvågning af skadegørere, finansiel støtte, ikkekemiske bekæmpelsesmetoder og harmoniserede risikoindikatorer som vigtige områder med hensyn til forbedring af gennemførelsen af IPM-principperne.

[37] Findes på: https://www.consilium.europa.eu/da/meetings/agrifish/2017/11/06/.

Senest vedtog Europa-Parlamentet i februar 2019 en ikkelovgivningsmæssig beslutning om gennemførelsen af pesticiddirektivet[38]. Parlamentet beklagede, at medlemsstaternes gennemførelse generelt er utilstrækkelig til at reducere risiciene ved og afhængigheden af pesticidanvendelse. Det opfordrede til, at der sættes mere fokus på risikobegrænsning, og understregede, at gennemførelsen af IPM-praksis såsom ikkekemiske alternativer til pesticider og plantebeskyttelsesmidler med lav risiko spiller en særlig vigtig rolle i bestræbelserne på at gennemføre pesticiddirektivet. Endelig opfordrede Parlamentet Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe en række foranstaltninger med henblik på at forbedre gennemførelsen af pesticiddirektivet. Disse omfattede udarbejdelse af retningslinjer for vurdering af gennemførelsen af IPM, beskyttelse af sårbare grupper og offentligheden, større vægt på udvikling af alternativer med lav risiko og fremme af præcisionsteknologier og digitale landbrugsteknologier for at mindske risikoen ved pesticider.

5.1 BEDRE UDDANNELSE – STØRRE FØDEVARESIKKERHED (BTSF)[39]

Kommissionen har støttet medlemsstaternes gennemførelse af pesticiddirektivet gennem BTSF-kurser.

Kommissionen arrangerede i alt 12 BTSF-kurser i pesticidudbringningsudstyr fra 2015 til 2018, som havde deltagelse af over 200 embedsmænd fra alle 28 medlemsstater. Disse kurser gav medlemsstaterne den nødvendige viden til at opfylde deres forpligtelser vedrørende test af pesticidudbringningsudstyr.

Kommissionen arrangerede også en anden række BTSF-kurser i pesticidudbringningsudstyr, som blev indledt i tredje kvartal 2019. Disse seks kurser har fokus på inspektions- og kalibreringsteknikker, og det forventes, at 120 personer vil deltage i disse kurser.

Kommissionen har også tilrettelagt en række BTSF-kurser, som fokuserer på gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere. Disse 14 kurser blev indledt i 2018 og kører indtil 2020. Kurserne er skræddersyet, så de afspejler de forskellige afgrøder og de forskellige dyrkningspraksisser i EU. Den viden, der erhverves gennem disse kurser, vil give medlemsstaterne de nødvendige redskaber til at vurdere gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere på bedriftsniveau.

---

[38] Europa-Parlamentets beslutning af 12. februar 2019 om gennemførelse af direktiv 2009/128/EF om bæredygtig brug af pesticider (2017/2284(INI)), findes på: https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2019-0082+0+DOC+XML+V0//DA.

[39] Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed (BTSF) er Kommissionens initiativ vedrørende uddannelse i fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed. Flere oplysninger kan findes på https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en.

5.2 GODKENDELSE AF AKTIVSTOFFER

Antallet af godkendte ikkekemiske lavrisiko- og basisaktivstoffer er støt stigende.

Kommissionen har truffet en række foranstaltninger for at sætte skub i procedurerne for markedsføring af plantebeskyttelsesmidler med lav risiko. Disse omfatter prioritering af ajourføringen inden udgangen af 2020 af datakravene og vurderingsmetoderne for mikroorganismer og iværksættelse af BTSF-uddannelse i 2020 for at styrke medlemsstaternes ekspertise til at vurdere ansøgninger vedrørende mikroorganismer og andre biologiske pesticider.

Antallet af godkendte ikkekemiske lavrisiko- og basisaktivstoffer er støt stigende og er steget fra under 60 i 2009 til næsten 120 i 2019. Disse aktivstoffer giver landbrugerne mulighed for at bekæmpe skadegørere, samtidig med at de mindsker de risici, der er forbundet med plantebeskyttelsesmidler.

De farligste plantebeskyttelsesmidler fjernes desuden fra de plantebeskyttelsesmidler, der er tilgængelige for avlerne, som det bemærkes i Refit-evalueringen af EU's lovgivning om plantebeskyttelsesmidler og pesticidrester (forordning (EF) nr. 1107/2009 og forordning (EF) nr. 396/2005).

Det anerkendes imidlertid, at udvalget af godkendte ikkekemiske lavrisiko- og basisaktivstoffer skal udvides for at give landbrugerne flere løsninger til bekæmpelse af skadegørere, således at deres afhængighed af de farligste aktivstoffer mindskes.

5.3 FORSKNING OG INNOVATION

Kommissionen støtter en række forskningsprojekter, der har til formål at udvide rækken af strategier, værktøjer og teknologier til alternativ bekæmpelse af skadegørere og fastsætte pesticidanvendelsens virkninger på menneskers sundhed og miljøet.

Kommissionen støtter gennem rammeprogrammet for forskning og innovation, Horisont 2020, forskning og innovation, der har til formål at udvikle mere bæredygtige strategier, værktøjer og teknologier til bekæmpelse af skadegørere for at støtte IPM, f.eks. nye lavrisikoprodukter, biologiske bekæmpelsesmidler og beslutningsstøtteværktøjer, og at fastsætte pesticidanvendelsens virkninger på menneskers sundhed og miljøet[40].

[40] Findes på: Societal Challenge 2 Work Programme 2016-2017 https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2016_2017/main/h2020-wp1617-food_en.pdf og Societal Challenge 2 Work Programme 2018-2020 (SFS-04, SFS-05 og SFS-6) https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2018-2020/main/h2020-wp1820-food_en.pdf

Under Societal Challenge 2 har Kommissionen ydet 159 mio. EUR[41] i støtte til forskning i integreret bekæmpelse af skadegørere, nye risici for plantesundheden, alternativer til kemiske pesticider og beslutningsstøttesystemer. Under dette arbejdsprogram forventes det desuden, at der i 2020 vil blive ydet et øremærket beløb på 6 mio. EUR til en koordinerings- og støtteaktion med deltagelse af et europæisk netværk af IPM-mønsterbrug[42]. Ud over integreret bekæmpelse af skadegørere og plantesundhed støtter Kommissionen også forskning i økologiske tilgange og økologisk landbrug for at fremme landbrugets modstandsdygtighed[43].

Det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed[44] (EIP-AGRI) etablerer endvidere forbindelse mellem europæiske forsknings- og innovationsprojekter, der finansieres under Horisont 2020, og mindre operationelle grupper[45], der arbejder på nationalt og regionalt plan under politikken for udvikling af landdistrikter. Den interaktive innovationstilgang, der fremmes af EIP-AGRI og er baseret på en tilgang med flere aktører, tilskynder til samarbejde mellem aktører med forskellige, men komplementære typer viden (forskere, landbrugere, rådgivere, virksomheder, NGO'er m.fl.) og hjælper derved med at bygge bro over kløften mellem forskning og praksis og fremmer udbredelsen af innovation i praksis, navnlig inden for plantebeskyttelse og integreret bekæmpelse af skadegørere.

5.4 ARBEJDSGRUPPEN OM PESTICIDDIREKTIVET

Møderne i arbejdsgruppen om pesticiddirektivet, som tilrettelægges af Kommissionen, giver medlemsstaterne mulighed for at drøfte gennemførelsen af pesticiddirektivet og udveksle bedste praksis.

Kommissionen organiserer halvårlige møder i medlemsstaternes arbejdsgruppe, hvor de kan drøfte gennemførelsen af pesticiddirektivet og udveksle bedste praksis. Relevante interessenter som f.eks. Pesticide Action Network (PAN) Europe, European Crop Protection Association (ECPA) og SPISE (Standardised Procedure for the Inspection of Sprayers in Europe) har fremlagt deres arbejde på de seneste møder i arbejdsgruppen.

Kommissionen afholdt et fælles møde i maj 2019 for arbejdsgruppen om pesticiddirektivet og arbejdsgruppen om håndhævelse vedrørende plantebeskyttelsesmidler for at behandle spørgsmål af fælles interesse i forbindelse med en IPM-workshop. Formålet med

[41] Findes på: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/factsheet-agri-plant-health_en.pdf.

[42] Findes på: SFS-6-2018-2020 i https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2018-2020/main/h2020-wp1820-food_en.pdf.

[43] Findes på: https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2018-18/agri_factsheets_07_ecological-approaches_ok_1545C778-C5D7-AA24-163D1DD06A4CDF2F_51894.pdf.

[44] Findes på: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en.

[45] Findes på: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/about/operational-groups.

workshoppen var at hjælpe medlemsstaterne med at vurdere gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere på bedriftsniveau på grundlag af erfaringerne fra BTSF-kurserne om IPM.

Det seneste møde i arbejdsgruppen om pesticiddirektivet var et fælles møde med arbejdsgruppen om landbrugsmiljømæssige statistikker i november 2019, som omhandlede spørgsmål af fælles interesse, navnlig vedrørende udviklingen af nyttigere harmoniserede risikoindikatorer.

5.5 WEBPORTALEN FOR PESTICIDDIREKTIVET

Webportalen for pesticiddirektivet letter udvekslingen af relevante oplysninger mellem medlemsstaterne og andre interessenter om pesticiddirektivet og integreret bekæmpelse af skadegørere.

I 2017 oprettede Kommissionen en særlig webportal for pesticiddirektivet https://ec.europa.eu/food/plant/pesticider/sustainable_use_pesticides_en, som det blev foreslået af ekspertgruppen om bæredygtig plantebeskyttelse, der blev etableret under det nederlandske formandskab i 2016, med det formål at lette udvekslingen af relevante oplysninger om pesticiddirektivet og integreret bekæmpelse af skadegørere.

27 medlemsstater[46] har leveret i alt 240 links til websteder, som kan findes efter emne og medlemsstat, for at lette delingen af relevante oplysninger mellem de berørte parter.

5.6 BÆREDYGTIG ANVENDELSE AF PESTICIDER UNDER DEN NUVÆRENDE OG FREMTIDIGE FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Den fælles landbrugspolitik støtter – og de fremtidige strategiske planer under den fælles landbrugspolitik vil fortsat støtte – mange aspekter af bæredygtig anvendelse af pesticider.

Den nuværende fælles landbrugspolitik indeholder flere instrumenter, som er og i fremtiden vil blive endnu mere relevante og effektive med hensyn til bæredygtig anvendelse af pesticider og integreret bekæmpelse af skadegørere. Et vigtigt eksempel ses af den måde, hvordan den fælles landbrugspolitik har bidraget til en betydelig vækst i økologisk landbrug,

[46] Bulgarien har endnu ikke leveret nogen links til portalen om pesticiddirektivet.

således at 7,5 % af det samlede udnyttede landbrugsareal blev dyrket efter økologiske produktionsmetoder i 2018, sammenlignet med 2 % i 2000[47].

Den fremtidige foreslåede konditionalitet[48] vil omfatte de mest relevante dele af IPM-principperne, navnlig sædskifte og krav til mindsteandel af landbrugsarealer til uproduktive værdier, samt andre relevante bestemmelser i pesticiddirektivet. Kommissionen foreslår navnlig også en bedre integration af systemet for rådgivning af landbrugere og bedre integration med forskning og videnoverførsel fra netværkene under den fælles landbrugspolitik. I forslaget fastholdes endvidere de nuværende betalinger i forbindelse med miljø- og klimavenligt landbrug, som tilskynder landbrugerne til at anvende alternative (f.eks. biologiske) metoder til bekæmpelse af skadegørere. Den nuværende fælles landbrugspolitik omfatter forgrønnelsesmetoder, der støttes gennem direkte betalinger til landbrugere, og i fremtiden vil medlemsstaterne få flere muligheder for at definere såkaldte økoordninger, herunder for at fremme alternativer til pesticider. Klarhed ved definition af obligatoriske principper for IPM er afgørende for disse incitamentsbetalinger, som går videre end de obligatoriske krav.

I de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik skal medlemsstaterne nu påvise, hvordan disse planer vil bidrage til de langsigtede nationale mål, der er fastsat i miljø- og klimalovgivningen, herunder pesticiddirektivet. Dette omfatter pesticiddirektivets nationale handlingsplaner og deres kvantitative mål, målsætninger, foranstaltninger og frister for mindskelse af risici for og virkninger på menneskers sundhed og miljøet i forbindelse med anvendelse af pesticider. Resultaterne af gennemførelsen af medlemsstaternes planer under den fælles landbrugspolitik vil blive overvåget, og virkningen vil blive målt med de fastsatte indikatorer. Dette vil under Kommissionens tilsyn sikre, at den fælles landbrugspolitik vil støtte landbrugspraksis for bæredygtig anvendelse af pesticider i overensstemmelse med behovene og retningslinjerne i den grønne pagt.

5.7 REVISION AF DIREKTIVET

I lyset af de forskellige svagheder, som er konstateret i forbindelse med gennemførelsen af direktivet, og interessenters betydelige bekymringer over anvendelsen af pesticider vil Kommissionen evaluere det omfang, hvori direktivet har nået de tilsigtede mål. Resultaterne af evalueringen vil danne grundlag for den fremtidige indsats for at mindske brugen af og risikoen ved kemiske pesticider under "fra jord til bord-strategien" og biodiversitetsstrategien og vil blive anvendt som evidensgrundlag med henblik på at definere og støtte fremtidige politiske tiltag, herunder revisionen af pesticiddirektivet.

---

[47] Findes på: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Organic_farming_statistics.

[48] Gennem den nuværende krydsoverensstemmelsesordning og den fremtidige foreslåede konditionalitetsordning er der en sammenhæng mellem modtagelsen af fuld landbrugsstøtte og overholdelsen af de grundlæggende regler om miljø og folkesundhed.

6. KONKLUSIONER

Under en tredjedel af medlemsstaterne har afsluttet revisionen af deres oprindelige nationale handlingsplan inden for den fastsatte frist på fem år. Af dem, der har revideret deres nationale handlingsplaner, har kun de færreste formået at afhjælpe de svagheder, som Kommissionen påpegede i deres oprindelige nationale handlingsplaner, idet der i kun 20 % af de nationale handlingsplaner fastsættes resultatorienterede mål på højt niveau, som led i en mere langsigtet strategi for at mindske risiciene ved og virkningerne af anvendelsen af pesticider. På trods af disse svagheder i de nationale handlingsplaner har medlemsstaterne gjort fremskridt med gennemførelsen af pesticiddirektivet. De fleste medlemsstater har indført omfattende ordninger for uddannelse og certificering af operatører og en række foranstaltninger for vandbeskyttelse og sikker håndtering og opbevaring af pesticider. Håndhævelsen af IPM er på den anden side lav, og der er begrænset dokumentation for, at IPM-principperne anvendes systematisk.

Harmoniseret risikoindikator 1 viser, at der er sket en reduktion af risikoen for menneskers sundhed og miljøet fra plantebeskyttelsesmidler solgt i EU siden pesticiddirektivets ikrafttræden. Denne reduktion af risikoen er desuden sket, mens de mængder plantebeskyttelsesmidler, der er blevet solgt og anvendt, har været relativt konstante, hvilket afspejler den ændrede profil for de pesticider, der sælges og anvendes i EU. Samtidig viser harmoniseret risikoindikator 2 en stigning i forbindelse med nødgodkendelser. Der er imidlertid et betydeligt potentiale for en yderligere reduktion af risikoen gennem en mere komplet gennemførelse af pesticiddirektivet og navnlig øget anvendelse af integreret bekæmpelse af skadegørere, herunder en mere udbredt anvendelse af ikkekemiske teknikker til bekæmpelse af skadegørere. I overensstemmelse med Revisionsrettens nylige henstillinger arbejder Kommissionen også målrettet for at udvikle yderligere indikatorer, som bedre afspejler udviklingen i anvendelsen af pesticider og de dermed forbundne risici, navnlig i forbindelse med nødgodkendelser.

Kommissionens igangværende arbejde har gennem de tiltag, der er beskrevet ovenfor, og gennem revision, overvågning og uddannelse sikret, at gennemførelsen af pesticiddirektivet, hvis ikke kvaliteten af de nationale handlingsplaner bliver bedre og bedre. I de tilfælde, hvor medlemsstaterne ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til pesticiddirektivet, overvejer Kommissionen i øjeblikket at træffe yderligere foranstaltninger, herunder traktatbrudsprocedurer. I forbindelse med evalueringen vil Kommissionen udarbejde et lovgivningsforslag om revision af pesticiddirektivet.

Under "fra jord til bord-strategien" og biodiversitetsstrategien vil Kommissionen endelig træffe foranstaltninger for at mindske brugen af og risikoen ved kemiske pesticider med 50 % inden 2030 og brugen af de mere farlige pesticider med 50 % inden 2030. Til dette formål vil Kommissionen revidere pesticiddirektivet, skærpe bestemmelserne om integreret bekæmpelse

af skadegørere og fremme en øget anvendelse af alternative metoder til at beskytte afgrøder mod skadedyr og sygdomme.